

2/324-2076/5544

DOĞRU YOL PARTİSİ	
T.B.M.M. Grup Başkanlığı	
Tarih	18 EKİM 1999
Sayı	2/19 - 188

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İl Özel İdaresi Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi ve Çeşitli Kanunlarda Özel İdarelerle İlgili Değişiklikler Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

Şafak Aker Bektu
Ankara Milletvekili

GENEL GEREKÇE

İl Özel İdareleri, il düzeyinde mahalli ve müşterek nitelikte pek çok kamu hizmetini görmekle görevli, tüzel kişiliği haiz mahalli idare birimleridir.

Mevzuatımıza göre, özel idare kurulması herhangi bir şekle tabi değildir. İl kurulduğunda, il özel idaresi de kurulmuş olmaktadır.

İl özel İdarelerinin görevlerini düzenleyen İdare-i Umumiye-i Vilayat Kanun-u Muvakkatı 1913 tarihli geçici bir kanun olmasına rağmen, Cumhuriyet döneminde de muhafaza edilmiştir.

Sözkonusu Kanun, Cumhuriyet dönemi boyunca çeşitli değişiklik ve eklemelere konu olmuştur. Bunların en kapsamlısı 1987 yılında 3360 Sayılı Kanunla yapılan değişikliktir. Bununla; Kanunun bazı maddeleri yürürlükten kaldırılmış, bazı maddeleri değiştirilmiş ve adı "İl Özel İdaresi Kanunu" olmuştur. Yapılan değişikliklerin bir kısmı daha sonra Anayasa Mahkemesince iptal edilmiştir.

İdarei Umumiye-i Vilayat Kanunu Muvakkatı ile, kırsal kesimler başta olmak üzere il düzeyinde görülecek tarım, hayvancılık, eğitim, sağlık, bayındırlık, imar, ekonomi, ticaret ve benzeri konularda mahalli nitelikli hizmetlerin ağırlıklı olarak il özel idarelerince görülmesi öngörülmüş ve bu idarelere sorumluluklarına paralel imkan ve kaynak sağlanmıştır.

Ancak, Cumhuriyet dönemi boyunca ve özellikle çok partili hayata geçildikten sonra çıkarılan teşkilat kanunları ile özel idarelere ait pek çok görev, çeşitli bakanlıklar ve merkezi idare kuruluşlarınca üstlenilmiştir. Bununla birlikte, bu görevler özel idarelerden hukuken alınmamıştır.

Günümüzde gelinen noktada, il özel idareleri kendilerine kanunla verilmiş görev ve hizmetleri etkin bir şekilde yapabilmekten uzak, merkezi idare kuruluşları tarafından yürütülen hizmetlere yardımcı bir unsur olarak faaliyet göstermektedir.

Özel idarelerin hizmet kabiliyetlerini olumsuz şekilde etkileyen en önemli nedenler, mali kaynaklarının yetersizliği ve hizmetlerin gerektirdiği şekilde teşkilatlanamamış olmalarıdır.

Halen İl Özel İdarelerine 2380 sayılı Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun gereğince, genel bütçe vergi gelirlerinden % 1,70 (son yıllarda Bütçe Kanunlarına konulan hükümlerden dolayı % 1,20) oranında pay verilmektedir. Özel idare harcamalarının, toplam kamu harcamaları içindeki payı ise % 2 ler civarındadır.

Teşkilatlanma konusunda da benzeri bir yapı söz konusudur. Vali, özel idare hizmetlerini özel idare teşkilatı ve merkezi idarenin taşra teşkilatları vasıtasıyla yürütmektedir. Özel idareler, özel idare müdürü ve bağlı bürolardan oluşmaktadır. 1995 yılı sonu itibariyle özel idarelerde mevcut memur kadrolarının toplamı 7565, işçi kadrolarının toplamı 752'dir.

Bu mali yapı ve teşkilatlanma ile özel idare görev ve hizmetlerinin, etkin ve verimli bir şekilde yapılabilmesi mümkün değildir.

VII nci Beş Yıllık Kalkınma Planı ve Hükümet Programında, mahalli nitelikli hizmetlerin yerinden görülmesi ve demokratik katılım ilkelerine uygun olarak, halen bakanlıklar ve diğer merkezi idare kuruluşları tarafından yürütülen yerel nitelikli hizmetlerin il özel idarelerinden başlamak üzere mahalli idarelere devri ve bu idarelerin mali yapılarının güçlendirilmesi öngörülmektedir.

Tasarı bu amaçla hazırlanmış olup, öngördüğü başlıca düzenlemeler şunlardır:

1- Yerel nitelikli hizmetler, ağırlıklı olarak özel idarelerin sorumluluğuna verilmekte ve merkezi idare kuruluşları tarafından yürütülen bu kabil hizmetlerin ve bunlara ilişkin kaynakların devrine imkan sağlanmaktadır. Ayrıca il özel idarelerine, kanunların yasaklamadığı mahalli ve müşterek nitelikli her türlü hizmeti yapabilme yetkisi verilmektedir.

2- Merkezi idare kuruluşlarının; aynı zamanda il özel idarelerinin de görev alanına giren yerel nitelikli hizmet ve yatırımlarını il özel idareleri vasıtasıyla yapması mecburi kılınmakta, diğer yerel nitelikli hizmet ve yatırımlarının ise il özel idarelerince yapılabilmesi kolaylaştırılmakta ve bütün bunlara paralel olarak da personel, araç, gereç, taşınır ve taşınmaz mal, ödenek ve benzerleriyle ilgili devirlerin yapılabilmesine imkan sağlanmaktadır.

3- Görev ve hizmet devrine paralel olarak, yerel nitelikli hizmet gören merkezi idarenin taşra teşkilatlarının peyder pey fiilen il özel idarelerinin hizmet birimi haline gelmesi sağlanmaktadır.

4- Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü 31.12.1997 tarihi itibariyle lağvedilerek görev ve imkanları il özel idarelerine devredilmektedir.

5- İl özel idareleri, diğer mahalli idarelerin hizmetlerine yardımcı bir unsur haline getirilmektedir.

6- İl özel idarelerinin yerel şartlara ve hizmet gereklerine uygun olarak, valinin emir ve gözetimindeki genel sekreterin yönetiminde il düzeyinde daire başkanlıkları, ilçe düzeyinde şube müdürlükleri şeklinde teşkilatlanması sağlanmaktadır. Bu teşkilatlanma, merkezi idareden il özel idarelerine personel devrini kolaylaştıracaktır.

7- İlçelerde, il özel idarelerinin ilçe teşkilatı kurulmakta, hizmet ve yatırımlar konusunda görüş bildirmek üzere kaymakamın başkanlığında belediye başkanları, köy ve mahalle muhtarları ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının temsilcilerinden oluşan ilçe meclisleri kurulması sağlanmaktadır.

8- İl genel meclislerinin vereceği kararla, belediye vergi, harç ve katılma paylarının belediye ve mücavir alan sınırları dışında il özel idarelerince tahsil edilebilmesine imkan sağlanmaktadır.

9- Özel idarelerin paralarını değerlendirebilmesi, bankalar aracılığıyla gelir tahsilatı yapabilmesi ve sosyal faaliyetlerde bankalarla sponsorluk anlaşması yapabilmesinin esasları belirlenmektedir.

10- Kaymakamların, belediye başkanlarının, köy muhtarlarının ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının il genel meclisi toplantılarına oy hakkı olmaksızın katılıp görüşlerini bildirebilmesine imkan sağlanmaktadır.

11- İl daimi encümeninin görev ve yetkilerinden bir kısmını kaymakamın başkanlığında oluşturulacak yürütme kuruluna devredebilmesine imkan sağlanmaktadır.

12- Genel bütçeden vali veya kaymakamların başkanlığında kurulan köylere hizmet götürme birliklerine pay verilmesi ve köye yönelik projelerin bu birlikler vasıtasıyla desteklenmesi amaçlanmaktadır.

13- Özel idarelerin sözleşmeli ve ikinci görev vermek suretiyle personel istihdamları kolaylaştırılmaktadır.

14- Özel idarelerin zabıta teşkilatı kurabilmesi ve imar, çevre ve turizm gibi konularda işbölümü ve ihtisaslaşmaya gidebilmesine imkan sağlanmaktadır.

15- Özel idarelerin il sınırları içindeki eğitim, öğretim, sağlık, kültür ve turizm tesisleri ile tarihi eserler, ören yerleri, sit alanları, açık ve kapalı müzeler, sanayi ve ticari tesisler ve benzeri kuruluş ve tesislerin korunması amacıyla İçişleri Bakanlığının izniyle özel güvenlik teşkilatı kurabilmelerine imkan sağlanmaktadır.

16- İl özel idarelerinin aynı il sınırları içinde bulunan diğer mahalli idare birimleriyle işbirliği yapma ve yardımlaşmaları kolaylaştırılmakta, köyler için bütçeye ödenek konulması mecburiyeti getirilmektedir.

17- Devlet orman işletmelerinde veya kereste fabrikalarında satılan orman ürünlerinin satış bedelinin % 3'ü yeniden özel idare geliri haline getirilmektedir.

18- Merkezi idareden mahalli idarelere görev ve hizmet devrine paralel olarak, genel bütçeden belediyelere ayrılan payı 2 katına, il özel idarelerine ayrılan payı 10 katına kadar arttırma konusunda Bakanlar Kuruluna yetki verilmektedir.

19- İller Bankası köy kalkınma paylarının vali veya kaymakamların başkanlığında kurulacak köylere hizmet götürme birlikleri vasıtasıyla kullanılması sağlanmaktadır.

20- Hertürlü taş, kum, çakıl ve toprak ocağının il özel idarelerince kiraya verilmesi sağlanmaktadır.

21- Özel idare bütçelerinden Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna ayrılan % 5'lik pay kaldırılmaktadır.

22- Devirler esnasında personelin mağduriyetini önleyici tedbirler alınmaktadır.

23- Belediye ve mücavir alan sınırları dışında bulunan işyerlerinin açılış ve faaliyetlerine izin verme yetkisi il özel idarelerine verilmekte ve bunun vali ve kaymakamlar vasıtasıyla kullanılması hükme bağlanmaktadır.

24- Belediye ve mücavir alan sınırları dışında 3194 sayılı Kanunla valiliklere verilen yetkiler il özel idarelerine devredilmektedir.

25- Ayrıca, 3360 sayılı İl Özel İdaresi Kanununu ve ilgili kanunların aksayan diğer yönleri düzeltilmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Maddede il özel idarelerinin görevleri düzenlenmektedir. Bu görevler nitelikleri gereği 4 grupta toplanmıştır.

(A) grubunda temel görevler sayılmaktadır. Bunlar eğitim, sağlık, sosyal hizmetler, çevre, tarım ve hayvancılık, ormancılık, bayındırlık ve imar, kültür ve sanat, turizm, gençlik ve spor ile ticaret ve sanayiye ilişkin görevlerdir.

Bu hizmetler esas itibariyle mahalli nitelikte olup, il düzeyinde tek bir elden planlanması ve yürütülmesiyle verimlilik sağlanacak hizmetlerdir.

Bu gruptaki hizmetlerin büyük bir bölümü, merkezi idare kuruluşlarınca yürütülmektedir. İl özel idareleri, hukuki engel olmasa bile mali durumlarının ve teşkilat yapılarının yeterli olmaması nedeniyle bu hizmetleri yapamamaktadır.

Bununla birlikte, merkezi idare kuruluşlarından il özel idarelerine yapılacak devirlerin hangi hizmetlerle ilgili olacağını açık bir şekilde ortaya koymak amacıyla, bu görevler ayrıntılı bir şekilde sayılmaktadır.

(B) grubunda il özel idarelerinin ihtiyari görevleri, "genel yetki" kapsamı içinde düzenlenmektedir. Buna göre, il özel idareleri kanunla yasaklanmamış ve münhasıran başka idarelere verilmemiş olmak şartıyla mahalli ve müşterek nitelikli her türlü hizmeti yapabilme konusunda yetkilendirilmektedir. Bu düzenlemenin amacı, il özel idarelerine yerel ihtiyaçlara göre hizmet üretebilme imkanı vermektir. Ayrıca bu, ülkemizin de imzaladığı Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nın ruhuna da uygundur.

(C) grubunda il özel idarelerince üstlenilecek mahalli idarelere ait görevler düzenlenmektedir. Belediyeler, köyler ve mahalli idare birlikleri, gerek yetişmiş eleman eksikliği gerekse teknik ve mali imkansızlıklar nedeniyle yatırım ve hizmet projelerini gerçekleştirememesi durumuyla karşı karşıya kalabilmektedir. Getirilen düzenleme ile il özel idarelerine, il genel meclisi kararı ile aynı il içindeki diğer mahalli idarelerin hizmet ve yatırım projelerini üstlenebilme yetkisi verilmektedir. Bu yolla, diğer mahalli idarelere bir anlamda lojistik destek sağlanmakta ve hizmetlerin aksamasının önlenmesi amaçlanmaktadır.

Görev üstlenmenin bir protokole bağlanmasının amacı, gelişigüzel uygulamaları önlemek, tarafların hak ve yükümlülüklerini belirlemektir. Tabiatıyla protokolde görev üstlenme şartları ve bu idarelerden ödenek devri yapılıp yapılamayacağı gibi hususlar hükme bağlanacaktır.

Bu şekilde görev üstlenme, görev devri anlamına gelmeyip, sadece söz konusu yatırım veya hizmet projesinin bitirilmesiyle sınırlı olacaktır.

(D) grubunda il özel idarelerince yürütülecek merkezi idare görevleri düzenlenmektedir. Bu gruptaki hizmetler iki kısımda değerlendirilmiştir.

Birinci kısımda aynı zamanda il özel idaresinin de görevi olan merkezi idare hizmetlerine ilişkin yatırım ödeneklerinin il özel idarelerine devri zorunluluğu getirilmektedir. Bununla merkezi idare kuruluşlarının, il düzeyindeki yatırım harcamalarının il özel idareleri vasıtasıyla yapılması ve bu yolla rasyonel kaynak kullanımı ve halk katılımının sağlanması amaçlanmaktadır. Doğal olarak, bölgesel kuruluşların ulusal veya bölgesel nitelikli yatırımlarına ilişkin ödenekler bu kapsama dahil edilmemektedir.

İkinci kısımda ise il özel idarelerinin görev alanına girmeyen yerel nitelikli merkezi idare hizmetlerinin, il genel meclisinin kararına bağlı olarak il özel idarelerince üstlenilmesine imkan sağlanmaktadır. Bununla, merkezi idareden özel idarelere yapılacak devirler neticesinde merkezi idare kuruluşlarının iş ve hizmet götürme kapasitelerinde meydana gelecek gerilemenin gerektiğinde il özel idareleri vasıtasıyla doldurulması imkanı sağlanmaktadır.

MADDE 2- Madde ile 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda yer alan belediye vergi, harç ve katılma paylarının belediyelerin vergilendirme yetkisi dışında kalan alanlarda il genel meclisinin kararı ile il özel idareleri için de uygulanmasına imkan sağlanmaktadır.

Bu, tamamıyla ihtiyari bir yetkidir. Bununla, yerel şartları uygun olan özel idarelere gelir temin etme imkanı verilmektedir. Sözü edilen yetki, il genelinde uygulanabileceği gibi, hiç şüphesiz belirli bir alan veya belirli gelir türleri için de uygulanabilecektir.

İl genel meclisince karar verildiği takdirde, uygulama 2464 sayılı Kanunla belediyeler için öngörülen hükümlere kıyasen yapılacaktır.

Maddeyle getirilen ikinci düzenleme özel idare ve bunlara bağlı işletme ve katma bütçeli kuruluşların paralarının değerlendirilmesiyle ilgilidir.

Halen il özel idareleri paralarını Bakanlar Kurulunca tespit edilen bankalara yatırabilmektedir. Bunlar, Bakanlar Kurulunun 25.10.1993 tarih ve 93/4964 sayılı kararı ile Merkez Bankası, bu Bankanın bulunmadığı yerlerde Ziraat Bankası, Halk Bankası, Vakıflar Bankası, Etibank ve Türkiye Emlak Bankası olarak belirlenmiştir. Ayrıca, paraların değerlendirilme şekli konusunda mevzuatta bir hüküm bulunmamaktadır.

Gelir ve giderlerin tahsil ve tediyesi arasındaki zaman farkı nedeniyle, bazı durumlarda nakit fazlası ortaya çıkabilmektedir. Paranın zaman içinde değer kaybına uğraması hizmetlerin aksamasına yol açmaktadır.

Madde ile bütün bu olumsuzlukları önlemek amacıyla özel idare paralarının değerlendirilmesine yönelik düzenlemeler yapılmaktadır.

Ayrıca, gelirlerin bankalar aracılığıyla tahsili yoluyla, gerek özel idareler gerekse üçüncü kişiler için kolaylık sağlanmaktadır. Sosyal amaçlı hizmet ve faaliyetlere bankaların sponsorluk yapmasına imkan sağlanarak, dolaylı mali kaynak yaratılması amaçlanmaktadır.

MADDE 3- Madde ile il özel idarelerinin teşkilat yapıları, kendilerine verilen görevleri yapabilmelerine imkan verecek şekilde yeniden düzenlenmektedir.

Buna göre il özel idareleri valinin emrinde görev yapacak genel sekreterin yönetiminde il düzeyinde daire başkanlığı, ilçe düzeyinde şube müdürlüğü, bağlı işletmelerde işletme müdürlüğü veya şefliği şeklinde teşkilatlanacaktır.

Daire başkanlığı bünyesinde şube müdürlüğü ve şefliklerin, şube müdürlüğü bünyesinde şefliklerin bulunacağı tabiidir.

Söz konusu birimler verimlilik ve hizmet gereklerine göre il genel meclisinin kararı ve İçişleri Bakanlığının onayı ile kurulabilecek, birleştirilebilecek veya kaldırılabilir. Bunun amacı, il özel idarelerinin kendi hizmet gereklerine göre teşkilatlanabilmesini sağlamaktır. İçişleri Bakanlığı onayının gerekçesi ise gelişigüzel uygulamaları önlemektir.

MADDE 4- Madde ile valilere, il genel meclisi kararına istinaden il özel idaresine ait taşınmaz malları, hizmet ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla diğer kamu kurum ve kuruluşlarına bedelli veya bedelsiz olarak tahsis edebilme yetkisi verilmektedir. Bu, uygulamanın yarattığı bir ihtiyaçtır. Bununla, kamu kurum ve kuruluşlarının hizmet ve yatırımlarının taşınmaz mal bulunamaması nedeniyle aksamasının önlenmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 5- Madde ile İl Özel İdaresi Kanunu'nun 100 üncü maddesi, ilçe özel idarelerinin yeni görev ve sorumlulukları ile yapılanmalarına paralel olarak yeniden düzenlenmektedir.

Buna göre, ilçe özel idaresi, il özel idaresine benzer şekilde kaymakama bağlı kılınmakta, kaymakam da bu hizmetlerin yürütümünden dolayı valiye karşı sorumlu tutulmaktadır. Böylelikle genel idaredeki bağlılığa paralel ve uyumlu bir düzenleme getirilmiş olmaktadır.

Kaymakamlara yaptıkları bu hizmet karşılığı özel idare bütçesinden en yüksek devlet memuru maaşının (ek gösterge dahil) % 25'i oranında aylık ödeme yapılması öngörülmektedir. Bu oran, 6.056.250 TL.lik aylık net ödemeye tekabül etmektedir.

Halen, kaymakamlara 1 inci derecenin son kademesinde bulunan devlet memuru gösterge rakamının (1500) memur maaş katsayısı ile (2550) çarpımının yarısı kadar aylık ödenek verilmektedir. Bu miktar üzerinden gelir vergisi, damga vergisi ve tasarrufu teşvik kesintisi yapılmaktadır. Halen kaymakamlara aylık net 1.425.195 TL. ödenmektedir. Kaymakamların artan görev ve sorumlulukları da dikkate alındığında bu miktarın yetersizliği görülecektir.

MADDE 6- Madde ile il genel meclislerine kaymakamların, belediye başkanlarının, köy muhtarlarının ve kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarının katılıp, oy hakkı olmaksızın görüşlerini dile getirebilmelerine imkan sağlanmaktadır. Bununla, şeffaf ve katılımcı bir yönetim amaçlanmaktadır.

Bu kişi ve kuruluşların sadece kendi görev ve faaliyet alanları ile ilgili konularda görüş bildirebilmeleri ve bunun İçişleri Bakanlığınca yönetmelikle belirlenecek esaslar çerçevesinde olmasının öngörülmesinin nedeni, bu yolla meclis çalışmalarının aksamasına fırsat vermemektir.

Madde 7- Madde ile il Özel İdaresi Kanunu'nun "il genel meclislerinin olağanüstü toplanması"nı düzenleyen 115 inci maddesi değiştirilmektedir.

3360 sayılı Kanunun 114 üncü maddesinde il genel meclisinin hükümetçe veya vilayetçe olağanüstü toplantıya çağrılabilceği hükmü yer almaktadır. Ayrıca, Kanunun 115 inci maddesine göre üyelerinin üçte birinin talebi ve valinin isteği üzerine İçişleri Bakanlığının uygun görmesi halinde olağanüstü toplantı söz konusu olabilmektedir.

Görüldüğü üzere, konu iki ayrı maddede düzenlenmiştir. Ayrıca, "Hükümetçe" tabiri yeterince açık değildir. İçişleri Bakanlığından görüş alınması ise gereksiz yazışmalara ve gecikmelere yol açmaktadır.

Bu nedenle, konu tek bir maddede düzenlenmekte ve il genel meclislerinin vali tarafından re'sen ya da İçişleri Bakanlığının veya üyelerin üçte birinin talebi üzerine olağanüstü toplanması hükme bağlanmaktadır. Ayrıca, Kanunun 114 üncü maddesi yürürlükten kaldırılmaktadır.

Ayrıca, olağan ve olağanüstü toplantıların gündeminin vali tarafından en az bir hafta (acil durumlarda üç gün) önceden il genel meclisi üyelerine gönderilmesi ve ilan edilmesi öngörülmektedir. Bunun nedeni, üyelere toplantılara hazırlıklı olarak katılabilmelerini sağlayacak bir sürenin verilmesidir.

MADDE 8- Madde ile İl Özel İdaresi Kanununun 116 ncı maddesindeki (400) gösterge rakamı (800) gösterge rakamına çıkarılarak, il genel meclislerinin başkan ve üyelerine toplantı süresince ödenecek günlük ödeneğin miktarı günün şartlarına uygun hale getirilmektedir.

Mevcut gösterge rakamına göre il genel meclisi üyelerine toplantıya katıldıkları her gün için azami, 750.000 TL. huzur hakkı ücreti verilebilmektedir. İl genel meclisinin yılda 60 gün toplantı halinde bulunduğu düşünüldüğünde, bu miktarın yetersizliği ortaya çıkacaktır. Düzenleme ile bu miktar üst sınır uygulaması kaldırılarak iki katına çıkarılmaktadır.

Madde 9- Madde ile 3360 sayılı Kanunun 123 üncü maddesine bir fıkra eklenmektedir. Fıkra da meclis toplantılarının herkese açık olması ve karar özetlerinin 48 saat içinde neşir ve ilan edilmesi öngörülmektedir. Bu yolla, meclis çalışmalarında şeffaflığın sağlanması amaçlanmaktadır. Gizli toplantılar, doğal olarak bu hükme tabi olmayacaktır.

Madde 10- Madde ile il daimi encümeninin başkan ve üyelerine ödenecek aylık ödeneği düzenleyen İl Özel İdaresi Kanunu'nun 140 ıncı maddesinin 1 inci fıkrası değiştirilmektedir.

İl özel idarelerinin yürütme organı olan il daimi encümeninin başkan ve üyelerine 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda yer alan birinci derecenin son kademesi gösterge rakamının (1500) Bütçe Kanunlarındaki memur maaş katsayısı (2550) ile çarpımı sonucu bulunacak miktar kadar aylık ödenek verilmektedir. Bu miktardan, Gelir Vergisi ve Damga Vergisi kesilmektedir. Halen ödenmekte olan aylık ödeneğin miktarı net, 2.850.390 TL. dir.

Madde ile il daimi encümenin başkan ve üyelerine en yüksek devlet memuru maaşının (ek gösterge dahil) (9.500 x 2.550 = 24.125.000 TL nin) % 50'si oranında aylık ödenek verilmesi öngörülmektedir.

Buna göre aylık net ödenek miktarı, 12.112.500-TL . olmaktadır.

Mevcut Kanunda olduğu gibi, il genel meclisi toplantılarının devamı süresince, il daimi encümeninin başkan ve üyelerinin sadece il genel meclisi üyeleri için tespit edilen günlük ödeneği almaları öngörülmektedir. Böylece aynı kişilere iki ayrı ödenek verilmesi önlenmektedir.

Madde ile ayrıca kaymakamlara, il genel meclisi başkan ve üyelerine ve il daimi encümeni başkan ve üyelerine yapılacak ödemelerden herhangi bir vergi kesintisi yapılmaması hükme bağlanmaktadır.

Madde 11- Madde ile İl Özel İdaresi Kanunu'nun 141 inci maddesinin 1 inci fıkrası değiştirilerek, il daimi encümenine valinin, bulunmadığı zamanlarda genel sekreterin başkanlık etmesi öngörülmekte, encümenin olağan toplantılar dışında

gerek görüldükçe vali tarafından toplantıya çağrılabilmesi ve vali tarafından havale edilen konuları görüşüp karara bağlaması hükme bağlanmaktadır.

Mevcut Kanuna göre encümene, vali veya yerine görevlendireceği vali yardımcısı başkanlık etmektedir. Bunun, il özel idarelerinin yeni yapılanmasına uygun düşmeyeceği açıktır.

Madde 12- Madde ile il özel idaresi kanununa 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 ve 16 ncı maddeler eklenmektedir.

Ek madde 5- Madde ile ilçelerde, özel idare hizmetlerini ilçe düzeyinde yürütmek üzere il özel idarelerinin ilçe teşkilatı kurulması öngörülmekte ve görevleri sayılmaktadır.

Ek madde 6- Madde ile ilçelerde yapılacak özel idare yatırım ve hizmetlerine ilişkin olarak görüş ve önerilerde bulunmak amacıyla kaymakamın başkanlığında o ilçeden seçilen il genel meclisi üyeleri, belediye başkanları, ilçede görevli bakanlık müdürlükleri, meslek kuruluşlarının temsilcileri ve köy ve mahalle muhtarlarından oluşan ilçe meclisleri kurulması ve ilçe meclislerinin ilçe ile ilgili yatırım ve hizmetler ve yıllık programlarla ilgili görüş ve önerilerde bulunmak amacıyla, il genel meclisinin olağan toplantılarından bir ay önce, yılda iki defa toplanması öngörülmektedir.

Bu düzenlemenin amacı, ilçe meclisleri yoluyla katılımın sağlanması ve yatırım konularının ihtiyaçlara uygun olarak belirlenmesidir.

Ek Madde 7- Maddede, ilçe özel idare hizmetlerinin yürütümüne yardımcı olmak üzere kaymakam tarafından o ilçenin il genel meclisi üyeleri ile ilçe meclisi üyeleri arasından seçilecek üyelerden müteşekkil ihtisas komisyonları kurulabilme imkanı getirilmektedir.

Madde ile ayrıca, il daimi encümenine kendi görev ve yetkilerinden bir kısmını kaymakamın başkanlığında o ilçeden genel meclise seçilen üyelerden oluşan yürütme kuruluna devredebilme yetkisi verilmektedir.

Bu düzenlemelerle, hizmette etkinliğin artırılması amaçlanmaktadır.

Ek Madde 8- Maddede, genel bütçe vergi gelirlerinden il özel idareleri için ayrılan paydan merkez ilçelerde vali veya görevlendireceği vali yardımcısının, diğer ilçelerde kaymakamın başkanlığında kurulan köylere hizmet götürme birliklerine de pay ayrılması öngörülmektedir.

Bu düzenlemenin amacı, mülki amirler önderliğinde ve köylere hizmet götürme birlikleri vasıtasıyla köylere desteklemektir. Uygulamadaki örnekler dikkate alındığında, bu modelin köy ve köylü katılımını sağlamada ve kırsal projelerin verimli bir şekilde gerçekleştirilmesinde büyük fayda sağlayacağı muhakkaktır.

Ek madde 9- Maddede, il özel idare personelinin atanma esasları düzenlenmektedir.

Buna göre;

- Genel sekreter valinin teklifi üzerine İçişleri Bakanlığınca,
- Diğer personel genel sekreterin teklifi üzerine valinin onayı ile atanacaktır.

Ayrıca,

- Memur kadroları karşılık gösterilmek suretiyle sözleşmeli personel istihdamı esas olacaktır.

- Teknik hizmetler, sağlık hizmetleri, avukatlık hizmetleri ve eğitim-öğretim hizmetleri sınıflarında kadro şartı aranmaksızın sözleşmeli personel çalıştırılabilecektir.

- Sözleşme süreleri bir yılı geçemeyecek, ancak süre sonunda uzatılabilecektir.

Bu düzenlemelerle özel idarelerin ihtiyaç duydukları personeli kolaylıkla temin edebilmelerine imkan sağlanmaktadır.

Ek Madde 10- Madde ile il özel idarelerinin artan görev ve sorumlulukları dikkate alınarak emir ve yasakların uygulanmasını sağlamak ve hizmetlerin yürütümüne yardımcı olmak üzere zabıta teşkilatı kurabilmeleri, bunların hizmetlerin gerektirdiği durumlarda il genel meclisinin kararı ile imar, çevre, turizm gibi konularda işbölümü ve ihtisaslaşmaya gidebilmeleri ve aynı il içindeki diğer mahalli idare zabıta teşkilatları ile yardımlaşma ve işbirliği yapabilmeleri öngörülmektedir. Ayrıca, atanma, disiplin, sicil, görev ve çalışma esasları ile yardımlaşma ve işbirliği hususlarının İçişleri Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenmesi hükme bağlanmaktadır.

Ek madde 11- Madde ile, il özel idarelerinin il sınırları içindeki eğitim ve öğretim, sağlık, kültür ve turizm tesisleri ile tarihi eserler, ören yerleri, sitler, açık ve kapalı müzeler, sanayi ve ticari tesisler gibi kuruluş ve tesislerin korunması amacıyla İçişleri Bakanlığının izni ile özel güvenlik teşkilatı kurabilecekleri hükme bağlanmaktadır. Bununla, belirtilen tesislerin sabotaj, yangın, hırsızlık, soygun, yıkma, ve yağmalamalara karşı korunması ve buralarda bulunanların güvenliklerinin sağlanması amaçlanmıştır.

Ek madde 12- Madde ile il özel idarelerine, belediyelere benzer şekilde, düzenli yapılaşmayı sağlamak ve konut ihtiyacını karşılamak üzere arazi satın

almak, altyapısı ve parselasyonu tamamlanmış arsalar üretmek, bunları fertlere ve kooperatiflere satmak veya bunlar üzerine konut yapmak ve bunları satmak veya kiralamak yetkisi verilmekte, bu amaçla döner sermaye teşkil edebilme, imar ve inşaat şirketi kurabilme imkanı getirilmektedir. Ayrıca, bu tür işlerin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaması ve esaslarının il genel meclisince çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenmesi hükme bağlanmaktadır.

Bu düzenlemenin amacı, özellikle belediye ve mücavir alan sınırlarının hemen dışında olumsuz yapılaşmaları önlemek, özel idarelerin gerektiğinde ilgili kuruluşlarla işbirliği yapabilmesini sağlamaktır.

Ek madde 13- Madde ile il özel idarelerine aynı il içerisindeki diğer mahalli idarelerle ortak hizmetlerin yürütülmesinde işbirliği ve araç-gereç, personel ve teknik yardımlaşma yapabilme imkanı getirilmektedir. Düzenlemenin amacı, bu konudaki hukuki boşluğu doldurmak ve hizmet üretiminde verimlilik ve etkinliği sağlamaktır.

Ek madde 14- Madde ile il genel meclisinin çeşitli durum ve nedenlerle görev döneminin sona ermesi halinde, meclis ve encümene ait görev ve yetkilerin il idare kurulunca icra edilmesi hükme bağlanmaktadır.

Mevcut Kanunda buna ilişkin düzenleme, İl Özel İdaresi Kanununun 19.6.1935 tarihli kararname ile zeyil 1 inci maddesinde yer almaktadır. Bu maddede bu görevin valinin başkanlığında il idare kurulunun seçilmiş üyeleri ile il merkezi belediye meclisinden oluşacak geçici bir kurulca yürütülmesi hükme bağlanmıştır.

5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun yürürlüğe girmesi ile il idare kurullarında seçilmiş üyelerin bulunması uygulaması sona ermiştir. Hem bu, hem de belediyenin ayrı bir mahalli idare birimi olması nedeniyle kanunun bu maddesi, tasarının 15 inci maddesi ile yürürlükten kaldırılmakta ve bunun yerine yukarıdaki düzenleme getirilmektedir.

Ek madde 15- Madde ile özel idarelerin daire başkanı, müdür ve şube müdürü kadrolarında merkezi idare kuruluşlarının il ve ilçe teşkilatında görevli müdür ve şube müdürlerinin ikinci görev verilmek suretiyle çalıştırılabilmesine imkan sağlanmaktadır. Bununla, özel idarelerin üst düzey personel ihtiyacının karşılanmasında kolaylık sağlanmaktadır.

Ek madde 16- Maddede Devlet Orman İşletmelerinde veya kereste fabrikalarında satılan orman ürünlerinin satış bedeli üzerinden % 3 oranında özel idare payı alınması hükme bağlanmaktadır.

Söz konusu pay, 8.6.1959 tarihli ve 7336 sayılı Kanunla daha önce alınmakta idi. Ancak, bu Kanun 4122 sayılı Milli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberlik Kanunu ile yürürlükten kaldırılmıştır. Bu durum, özel idareler için büyük gelir kaybına neden olmuştur.

Düzenleme ile özel idarelerin yeniden bu payı almaları sağlanmaktadır.

MADDE 13- 2380 sayılı Kanun uyarınca belediyelere ve il özel idarelerine genel bütçe vergi gelirlerinden pay verilmektedir. Payların dağıtım esasları adı geçen Kanunun 3004 ve 3239 sayılı kanunlar ile değişik 1 nci maddesinde düzenlenmiştir.

Buna göre, genel bütçe vergi gelirlerinden halen belediyelere % 9.25, il özel idarelerine % 1.70 oranında pay verilmektedir.

Bu payların büyük bölümü nüfus esasına göre doğrudan, küçük bölümü ise fonlar vasıtasıyla dolaylı olarak bu idarelere İller Bankası kanalıyla gönderilmektedir.

Bununla birlikte, 1987 yılından itibaren Bütçe Kanunlarına konulan hükümlerle bu dağıtım oranları değiştirilmiştir.

Birinci fıkra ile, genel bütçeden ayrılan payların oranı değiştirilmemekle birlikte, merkezi idareden yapılacak hizmet, personel, araç, gereç ve benzeri devirlere paralel olarak özel idareler payının 10 kat, belediyeler payının 2 kat artırılabilmesi konusunda Bakanlar Kuruluna yetki verilmektedir. Böylelikle, sorumlulukla birlikte kaynakların da devrine imkan sağlanmış olmaktadır.

Sekizinci fıkra ile, il özel idarelerine ayrılan paydan, merkez ilçelerde vali veya görevlendireceği vali yardımcısının, diğer ilçelerde kaymakamların başkanlığında kurulan köylere hizmet götürme birliklerine de nüfus esasına göre pay verilmesi öngörülmektedir. Bununla, birlikler vasıtasıyla köy ve köylü katılımı sağlanan projelerin desteklenmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 14- Madde ile İller Bankası safi kazancının % 55'i oranında ayrılan köy kalkınma payının merkez ilçelerde vali veya görevlendireceği vali yardımcısının, diğer ilçelerde kaymakamların başkanlığında kurulan köylere hizmet götürme birlikleri vasıtasıyla harcanması öngörülmektedir. Bu yolla, köy ve köylü katılımı sağlanan projelerin desteklenmesi ve hizmette verimliliğin artırılması amaçlanmaktadır.

Halen bu pay İller Bankası Genel Kurulu ve Yönetim Kurulunca belirlenip doğrudan ilgili köy hesabına aktarılmaktadır.

Bu durum, söz konusu işe halk katılımını önlemektedir. Düzenleme ile bu durumun önlenmesi ve aynı miktar para ile daha çok hizmet üretilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 15- 6664 sayılı Taşocakları Muamelatının Tedviri ve Varidatının Tahsilinin Vilayet Hususi İdarelerine Ait Olduğu Hakkında Kanunda, taşocaklarının ruhsata bağlanması karşılığında elde edilecek gelirlerin il özel idarelerince tahsil edileceği hükme bağlanmıştır.

İl özel idareleri, gerek bu Kanun, gerekse Taşocakları Nizamnamesi hükümlerine dayanarak taşocaklarının ve bu kapsama giren diğer ocakların ruhsat verme işlerini yürütmüşler ve Nizamnamede belirtilen harçları tahsil etmişlerdir.

Ancak, 178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 543 sayılı KHK ile değişik 13 üncü maddesi ile, Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler ile özel mülkiyetinde bulunan yerlerdeki kaynak suları, taş, kum, çakıl ve toprak ocaklarının kiraya verilmesi işlemlerinin Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğünce yürütülmesi hükme bağlanmıştır. Bu düzenlemeden sonra, Maliye Bakanlığı bu gibi yerlerde bulunan taş, kum ve benzeri ocakların kiraya verilmesi ve Taşocakları Nizamnamesinde belirtilen nispi ve maktu harçların tahsilinin kendilerince yapılması gerektiğini, özel idarelerin sadece Harçlar Kanununda düzenlenen "Taşocakları Ruhsat Harcı"nı alabileceğini iddia etmiştir.

6664 sayılı Kanun ve Taşocakları Nizamnamesi ile 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin getirdiği düzenlemelerin farklı olması uygulamada tereddüt ve karışıklıklara yol açmıştır. Ayrıca, il özel idareleri için geleneksel ve önemli bir gelir kaynağı kaybolmuştur.

Madde ile, 6664 sayılı Kanunun adı daha kolay anlaşılır şekilde yeniden düzenlenmekte, devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler ile özel mülkiyetindeki yerlerde bulunanlar da dahil olmak üzere tüm taşocakları ve bu kapsama giren ocak ruhsatlarını verme yetkisi, il özel idarelerine verilmektedir. Bu yolla, yukarıda belirtilen karışıklığa ve özel idarenin gelir kaybına son verilmiş olmaktadır.

MADDE 16- 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun uyarınca, işyeri açma ve faaliyet ruhsatları belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde belediyeler, bu alanlar dışında mülki amirlerce verilmektedir.

Madde ile, 3572 sayılı Kanunun mülki amirlere tanıdığı işyeri açma ve faaliyet ruhsatı verme yetkisi il özel idarelerine devredilmektedir. Ancak bu yetki, il özel idareleri adına vali ve kaymakamlarca kullanılacaktır. Bu, hem yerinden yönetim anlayışına uygundur, hem de konunun takibi bakımından kolaylık sağlayan bir düzenlemedir.

MADDE 17- Maddede, bu Kanunun 18 inci maddesi ile İmar Kanununa eklenen maddeye paralel olarak, idari nitelikli imar para cezalarının belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde belediyeler, bu alanlar dışında il özel idarelerince verilmesi ve tahsil edilmesi hükme bağlanmaktadır.

MADDE 18- Madde ile İmar Kanununa bir madde eklenmektedir.

Ek maddede, İmar Kanunu ile belediye ve mücavir alan sınırları dışında valiliklere verilmiş görev ve yetkilerin il özel idarelerine devri hükme bağlanmakta ve yetkili organlar belediyelere kıyasen düzenlenmektedir.

Bununla, yerinden yönetim anlayışına uygun bir düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 19- Maddede yürürlükten kaldırılan hükümler düzenlenmektedir. Buna göre:

1- a) Tasarı ile öngörülen "genel sekreterlik" müessesesi karşısında anlamsız hale gelen il özel idare müdürlerinin validen sonra en üst düzey amir olduğu hükmünü taşıyan 3360 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 99 uncu maddesi, il genel meclisinin olağanüstü toplantısı tasarı ile yeniden düzenlendiğinden 114 üncü maddesi ve yukarıda Ek 13 üncü maddedeki düzenleme nedeniyle anlamsız hale gelen Zeyil 1 inci maddesi,

b) 3202 sayılı Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, bu Genel Müdürlüğün görevleri il özel idarelerine devredildiğinden,

c) 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu'nun 18 inci maddesinin (j) bendi, özel idarelere benzer görevler verilmesi nedeniyle, özel idare bütçelerinden sosyal hizmetler ve çocuk esirgeme kurumuna ayrılması gereken % 5'lik payın kaldırılması gerektiğinden,

Yürürlükten kaldırılmaktadır.

2- a) 178 sayılı Maliye Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Karamamenin 543 sayılı Kanun Hükmünde Karamame ile yeniden düzenlenen 13 üncü maddesinin (b) fıkrasının "Taş, kum, çakıl ve toprak ocaklarının kiraya verilmesi" hükmünün uygulanmaması hükmüne bağlanmaktadır. Bunun nedeni, söz konusu yetkinin Tasarı ile il özel idarelerine verilmesidir.

b) Tasarının 6 ncı maddesiyle köy muhtarlarının il genel meclislerine üye olarak katılmaları öngörüldüğünden, buna engel olan 1580 sayılı Belediye Kanununun 26 ncı maddesi hükmünün uygulanmaması öngörülmektedir.

Geçici Madde 1- Madde ile bu Kanun ile il özel idarelerine verilen görev ve hizmetlerden aynı zamanda genel ve katma bütçeli kuruluşların da görevi olanlarla ilgili personel, araç, gereç, taşınır ve taşınmaz mal ve tesisler ile bunların ödeneklerinin il özel idarelerine devrine imkan sağlanmakta ve devredilen personelin kazanılmış hakları korunmaktadır.

Düzenlemenin amacı, merkezi idare kuruluşlarının aynı zamanda il özel idarelerinin de görevi olan hizmetlerini bu idareler vasıtasıyla yürütebilmesine imkan sağlamaktır.

Söz konusu devirlerin, Bakanlar Kurulunca bir yıl içinde belirlenecek esaslara göre yapılması sağlanarak, devirlerin bir disiplin içinde yürütülmesi amaçlanmaktadır.

Geçici Madde 2- Tasarı ile Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü kaldırıldığından ve bu hükmün 20 nci madde gereğince 31.12.1997 tarihinde yürürlüğe girmesi öngörüldüğünden, bu Genel Müdürlük için 1998 yılında bütçe yapılmaması hükme bağlanmaktadır.

Genel Müdürlüğün taahhüde bağlanmış işlerinin 31.12.1997 tarihine kadar tasfiye edilmesi, edilemeyenlerin de aynı şartlarda il özel idarelerine devri hükme bağlanmaktadır. Bunun nedeni, 3202 sayılı Kanunun bu tarihte yürürlükten kalkacak olmasıdır. Ayrıca, devirden dolayı mağduriyetlerine fırsat vermemek için yüklenicilere fesih hakkı tanınmaktadır.

Genel Müdürlüğe ait görevler il özel idarelerine devredildiğinden araç, gereç, taşınır ve taşınmaz mal, tesis ve bunların ödeneklerinin de il özel idarelerine devri öngörülmektedir.

Personel ve kadroların ise il özel idarelerinin yanı sıra diğer kamu kurum ve kuruluşlarına da devrine imkan sağlanmaktadır. Bunun nedeni, özellikle merkez teşkilatında görevli üst düzey personelin kadro durumlarının, il özel idarelerine devrine uygun olmamasıdır. Ayrıca, ihtiyaç olmaması veya çeşitli nedenlerle özel idarelere devri mümkün olmayan personelin mağduriyetini önlenmesi amaçlanmaktadır.

Maddenin 4 üncü fıkrası ile kadro nedeniyle il özel idareleri ve kamu kurum ve kuruluşlarına atanamayan personelin mağduriyetlerini önlemek amacıyla, şahsa bağlı kadrolarda istihdamlarına imkan sağlanmaktadır.

Bütün bu düzenlemelerle, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün lağvedilmesinin meydana getirebileceği hizmet aksamalarının önlenmesi, idari ve personel sorunlarının giderilmesi amaçlanmaktadır.

Geçici Madde 3- Maddede genel sekreter kadrosuna atama yapılınca kadar bu görevin vali tarafından görevlendirilecek bir vali yardımcısı tarafından yürütülmesi hükme bağlanmak suretiyle, hizmetlerin aksamaması ve özel idarelerin yeniden yapılanma aşamasının iyi bir şekilde sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 20- Madde ile 3202 sayılı Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun yürürlükten kaldırılmasına dair hükmün 31.12.1997 tarihinde, diğer hükümlerin yayımı tarihinde yürürlüğe girmesi hükme bağlanmaktadır.

Köy Hizmetleri ile ilgili farklı yürürlük tarihinin öngörülmesinin nedeni, geçici 2 nci maddede de belirtildiği üzere hizmetlerin aksamasını önlemek ve özel idarelere yapılacak devirler için makul bir süre sağlamaktır.

MADDE 21- Yürütme maddesidir.

**İL ÖZEL İDARESİ KANUNUNUN BAZI MADDELERİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ, BU
KANUNA BAZI MADDELER EKLENMESİ VE ÇEŞİTLİ KANUNLARDA
ÖZEL İDARELERLE İLGİLİ DEĞİŞİKLİKLER YAPILMASINA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 16.5.1987 tarihli ve 3360 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 78 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İl Özel İdaresinin Görevleri

Madde 78- İl özel idaresi, mahalli ve müşterek nitelikte olan eğitim, sağlık, sosyal yardım, çevre sağlığı ve korunması, tarım ve hayvancılık, ormancılık ve ağaçlandırma, bayındırlık ve imar, kültür ve sanat, turizm, gençlik ve spor, ticaret ve sanayi ile ilgili görevleri ve bu Kanun dışında çeşitli mevzuatla verilen görevleri yürütür.

İl özel idaresi hizmetlerini, il'in imkan ve ihtiyaçlarını gözönünde bulundurmak suretiyle kalkınma planı ilke ve hedeflerine uygun olarak hazırlayacağı yıllık programa göre yapar.

İl özel idarelerinin görevleri şunlardır :

A- Temel Görevler

1- İlk ve orta dereceli okullar ile dengi mesleki okulların arsa temini, inşaatı, bakım ve onarım işlerini yapmak ve bu okulları yönetmek,

2- Okul öncesi, yaygın eğitim ve pratik sanat okulları gibi eğitim ve öğretim kurumları inşaa etmek, kurmak, yönetmek ve diğer hizmetleri yapmak,

3- Okulların tefriş ve donatımını yapmak, bu amaçla işletmeler kurmak ve işletmek,

4- Yurt inşaa etmek, işletmek ve bu konulardaki diğer hizmetleri yürütmek,

5- Muhtaç olan öğrencilere burs, kredi ve benzeri yardımlarda bulunmak, özel eğitime muhtaç özürü çocuklar için eğitim ve öğretim kurumları açmak, yönetmek ve benzeri hizmetleri yapmak,

6- Ana-çocuk sağlığı, aşılama, haşeratla mücadele, salgın ve bulaşıcı hastalıklarla mücadele, çevre sağlığı ve benzeri koruyucu sağlık hizmetlerini yürütmek ve bu konuda her türlü çalışmaları yapmak ve tedbirleri almak,

7- Köy sağlık evleri, sağlık ocakları, sağlık merkezleri, hastaneler ve benzeri teşhis ve tedavi kurumları yapmak, işletmek ve yönetmek ve bu konularda her türlü tedbiri almak,

8- Çocuk yuvaları, yetiştirme yurtları, kreş, gündüz bakım evleri, huzur evleri ile bakım ve rehabilitasyon merkezleri ve benzeri hizmetler için tesisler kurmak, işletmek ve yönetmek ve bu konularda her türlü tedbiri almak,

9- İçme ve kullanma suları ile deniz, göl ve nehirlerin; insan, hayvan, bitki ve su ürünleri gibi çevre sağlığını bozacak unsurlar tarafından kirletilmesine mani olacak önlemler almak, uygulamak ve denetlemek; önlemlere uymayanlara cezai müeyyideler uygulamak,

10- İl fidanlıkları, tarımsal saklama ve selektör evi tesisleri kurmak, işletmek, yönetmek ve ihtiyaç duyulan diğer tedbirleri almak,

11- Yabani ağaçları aşılama ve değerlendirmek,

12- Tarımsal amaçlı eğitim, kurs ve yayınlar yapmak, sergi ve yarışmalar düzenlemek ve benzeri faaliyetlerde bulunmak,

13- Çeltik işleri, mer'aların korunması, mer'a tahsisleri hizmetlerini yürütmek,

14- Tarımsal mücadele hizmet ve faaliyetlerini yürütmek,

15- Hayvancılığın ıslahı ve hayvan hastalıklarıyla mücadele etmek,

16- Hayvancılığın teşviki ile ilgili görevleri ifa etmek,

17- Su ürünlerinin korunması ve değerlendirilmesini sağlamak,

18- Kara avcılığı ile ilgili düzenlemeler yapmak ve uygulamak,

19- Orman ve ağaç korulukları tesis etmek, korumak, sürgün aşılama yapmak ve orman ürünlerinin değerlendirilmesini sağlamak ve benzeri çalışmalar yapmak,

20- Karayolları Genel Müdürlüğü'nün görev alanı dışında kalan il, köy, orman ve arazi yollarını yapmak, bakım ve onarımlarını gerçekleştirmek,

21- Baraj ve göletler yapmak, yaptırmak, işletmek, işlettmek, köy içme ve kullanma sularını temin etmek ve bu hizmetin halka ulaşmasını sağlayacak her türlü çalışmayı yapmak,

22- Afet bölgelerinde yapılacak ve değiştirilecek yapılara ilişkin görevleri yürütmek,

23- Belediye ve mücavir alan sınırları dışında imar planlarını yapmak ve uygulamak,

24- Talep halinde kamu inşaatlarının müşavirlik ve kontrol hizmetlerini yürütmek ve teknik yardımda bulunmak,

25- İl içindeki tarihi ve kültürel yapıları korumak, bakım ve onarımlarını yapmak, tanıtmak ve bunların değerlendirilmesi konusunda çalışmalarda bulunmak,

26- İl kütüphanesi, halk kitaplıkları, okuma odaları ve seyyar kitaplıklar kurmak ve yönetmek,

27- Tabiat varlıkları ve sit alanları ve ren yerlerini korumak, işletmek, onarım ve bakımını yapmak, bu alanlara ulaşan yolların yapım, bakım, onarım ve evre düzenlemelerini yapmak,

28- Mahalli müşterek nitelikli kültür faaliyetleri ile benzeri etkinlikleri düzenlemek,

29- Turizmin gelişmesine yardımcı olmak üzere, yörenin doğal ve turistik değerlerini tanıtmak, korumak, bakım ve onarımını sağlamak, turizm büroları kurmak, yörenin tanıtılmasını sağlamak, turizmi geliştirmek ve gelir sağlamak amacıyla her türlü turistik tesis yapmak, işletmek ve benzeri turizm faaliyetlerini yürütmek,

30- Yurt dışındaki şehirlerle işbirliği yapmak ve kardeş şehir ilişkileri kurmak,

31- Mahalli nitelikte spor tesisleri kurmak, korumak, bakım ve onarımlarını yapmak, işletmek veya işlettirmek,

32- Amatör spor kulüplerine destek sağlamak, gençliği sportif faaliyetlere özendirmek ve sporun kitlelere yayılması ve benimsenmesini sağlamak ve benzeri görevleri yapmak,

33- Gençlik merkezleri kurmak ve işletmek,

34- İl içindeki organize ve küçük sanayi bölgeleri kurulmasını teşvik etmek ve desteklemek ve bu konularda gerekli faaliyetlerde bulunmak,

35- Ekonomik ve ticari hayatı canlandırmak için gereken faaliyetlerde bulunmak, mahalli müşterek ihtiyaç maddelerinin temini için düzenlemeler yapmak,

36- Kanunlarla Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğüne verilen görevleri yapmak.

B- Genel yetki

İl özel idareleri, yukarıda sayılan görevlerden ayrı olarak, kanunların kendisine yasaklamadığı veya münhasıran başka idarelere vermediği, halkın mahalli ve müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılayacak her türlü hizmeti yapabilir, teşebbüste bulunabilir.

C- Diğer Mahalli idarelere ait hizmetler

İl özel idareleri, aynı il sınırları içerisinde bulunan belediye, köy ve mahalli idare birliklerinin hizmet ve yatırım projelerini, talepleri üzerine il genel meclisi kararı ile üstlenebilir.

Üstlenme şart ve esasları, taraflarca bir protokole bağlanır. Bu üstlenme, sözkonusu projenin bitirilmesiyle sınırlı olup, görev devri anlamına gelmez.

D- Merkezi idareye ait hizmetler

Genel, katma ve özel bütçeli kuruluşlar, bu kanunla il özel idarelerine verilen görev ve hizmetlerden, aynı zamanda kendi görev ve hizmet alanlarına ilişkin olanların yatırım ödeneklerini il özel idarelerine aktarırlar. Söz konusu işler, il özel idarelerince kendi mevzuatı hükümlerince gerçekleştirilir. Ulusal veya birden fazla ili ilgilendiren bölgesel nitelikli yatırımların ödenekleri bu hükme tabi değildir.

Bu kuruluşlar, il özel idarelerinin sorumluluk alanına girmeyen mahalli nitelikteki görev ve hizmetlerine ilişkin yatırım projelerinin gerçekleştirilmesini il özel idarelerinden talep edebilirler. İl özel idareleri, il genel meclisinin vereceği karar üzerine talep konusu işi üstlenebilir. Bu takdirde, işin gerektirdiği ödenek ve yetki il özel idarelerine devredilir ve sözkonusu yatırım il özel idarelerince kendi mevzuatı hükümlerince sonuçlandırılır.

MADDE 2- İl Özel İdaresi Kanunu'nun 16.5.1987 tarih ve 3360 sayılı Kanunla değişik 80 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki 13 üncü bent eklenmiş ve ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"13- İl genel meclisleri, 26.5.1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nda yer alan vergi, harç ve katılma paylarının belediyelerin yetki alanı dışında kalan yerlerde il özel idare geliri olarak uygulanmasını kararlaştırabilir.

Vergi ve harçların tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinde 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun ilgili hükümleri uygulanır. Bu gelirlerin tahsilinde, bu yerler beşinci grup belediyeler gibi işlem görür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun uygulanmasında belediye meclisine verilen yetkiler il genel meclisi tarafından, belediye başkanına verilen yetkiler vali tarafından, belediye saymanı, gelir müdürü veya hesap işleri müdürüne verilen yetkiler il özel idare saymanı tarafından kullanılır."

İkinci fıkra

"İl özel idareleri ve bunlar tarafından kurulan işletme ve katma bütçeli kuruluşlar paralarını kamu bankalarına yatırır. İhtiyaç fazlası paralar, hazine bonosu, devlet tahvili, gelir ortaklığı senedi gibi menkul gelir kaynaklarına yatırılabilir ve kamu bankalarında menkul sermaye iradı elde etmek amacıyla değerlendirilebilir.

Bu idareler vergi, harç, katılma payı ile hizmet karşılığı ücret tahsilatlarını milli bankalar aracılığıyla yapabilir. Bu yolla tahsil edilen paralar kamu bankaları haricindeki bankalarda bir aydan fazla kalmaz.

Milli bankalar, 3182 sayılı Bankalar Kanununun 77 nci maddesi hükümlerine bağlı kalmaksızın bu idarelerin sosyal amaçlı hizmet ve faaliyetlerine ilan, reklam ve bağış yoluyla sponsorluk yapabilir."

MADDE 3- 16.5.1987 tarihli ve 3360 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 87 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 87- Vali, il özel idaresinin görevlerini özel idare teşkilatı ve merkezi idarenin ildeki teşkilatları vasıtasıyla yürütür.

Özel idare teşkilatının validen sonra en yetkili amiri genel sekreter olup, hizmetleri vali adına onun direktifi ve sorumluluğu altında yürütür.

Hizmet birimleri il düzeyinde daire başkanlığı, ilçe düzeyinde şube müdürlüğü, bağlı işletmelerde müdürlük ve/veya şeflik şeklinde faaliyet gösterir ve bunların alt birimlerinin hangileri olacağı teşkilat şemalarında belirtilir.

Birimler, hizmet gerekleri ve verimlilik esaslarına göre il genel meclisinin kararı ve İçişleri Bakanının onayı ile kurulur, birleştirilir ve kaldırılır.

İl özel idarelerinin teşkilat şemaları İçişleri Bakanlığınca onaylanır ve bir örneği muhafaza edilir.

MADDE 4- 16.5.1987 tarihli ve 3360 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 97 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Vali, il genel meclisinin kararı ile il özel idaresine ait taşınmaz malları, hizmet ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla diğer mahalli idarelere ve kamu kurum ve kuruluşlarına bedelli veya bedelsiz olarak tahsis edebilir."

MADDE 5- 16.5.1987 tarihli ve 3360 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 100 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İlçe özel idare teşkilatı kaymakama bağlıdır. Kaymakam özel idare hizmetlerinin yürütülmesinden valiye karşı sorumludur.

Yaptıkları bu hizmetler karşılığında kaymakamlara en yüksek Devlet memuru maaşının (ek gösterge dahil) yüzde 25'i oranında aylık ödeme yapılır."

MADDE 6- 16.5.1987 tarih ve 3360 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 103 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Meclisin Teşekkülü ve Katılım

MADDE 6- İl genel meclisi ilgili mevzuatta gösterilen esas ve usullere göre halk tarafından 5 yıllık süre için seçilen üyelerden teşekkül eder.

Kaymakamlar, belediye başkanları, köy muhtarları ve kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları, İçişleri Bakanlığınca yönetmelikle düzenlenecek esaslar çerçevesinde il genel meclisinin kendi görev ve faaliyet alanları ile ilgili toplantılarına katılıp, oy hakkı olmaksızın görüşlerini belirtebilirler.

MADDE 7- 16.5.1987 tarihli ve 3360 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 115 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 115- Vali, re'sen ya da İçişleri Bakanlığının veya il genel meclisi üyelerinin üçte birinin toplantı konusunu ve gerekçesini açıkça belirterek talep etmesi üzerine il genel meclisini olağanüstü toplantıya çağırır. Bu toplantılarda, ancak olağanüstü toplantıyı gerektiren konular görüşülür.

Olağan ve olağanüstü toplantıların gündemi, vali tarafından en az bir hafta önce il genel meclis üyelerinin adreslerine gönderilir ve mahalli gazeteler ve sair uygun vasıtalarla ilan edilir. Acele hallerde bu süre üç güne indirilir."

MADDE 8- 16.5.1987 tarihli ve 3360 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 116 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 116- İl genel meclisinin başkan ve üyelerine toplantıların devamı süresince her gün için 800 gösterge rakamının bütçe kanunlarında Devlet memurları maaşı için her yıl belirlenen katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktar kadar ödenek verilir."

MADDE 9- 16.5.1987 tarihli ve 3360 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 123 üncü maddesi aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"İl genel meclisi toplantıları herkese açıktır. Meclis başkanı veya üyeler tarafından yapılacak teklif üzerine meclisin çoğunlukla vereceği kararla gizli oturum

yapılabilir. Karar özetlerinin kararların verildiği tarihten itibaren 48 saat içinde yayın ve ilanı zorunludur."

MADDE 10- 16.5.1987 tarih ve 3360 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 140 ıncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İl daimi encümeninin başkan ve üyelerine en yüksek Devlet memuru maaşının (ek gösterge dahil) yüzde 50'si miktarında aylık ödenek verilir. İl genel meclisi toplantılarının devamı süresince, il daimi encümeninin başkan ve üyelerine yalnız il genel meclisi üyeleri için tesbit edilen ödenek verilir. Bu fıkra ve bu Kanunun 100 üncü maddesinin 2 nci fıkrası ile 116 ncı maddesinde belirtilen ödenekler herhangi bir vergi ve kesintiye tabi değildir."

MADDE 11- 16.5.1987 tarih ve 3360 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 141 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İl daimi encümenine vali, bulunmadığı zamanlarda genel sekreter başkanlık eder. Olağan toplantılar dışında encümen, gerek gördükçe vali tarafından toplantıya çağrılabilir. İl daimi encümeni, vali tarafından havale edilen konular ile encümen üyelerince valiliğe teklif edilen konulardan vali tarafından uygun görülerek havale edilenleri görüşür ve karara bağlar."

MADDE 12- 16.5.1987 tarih ve 3360 sayılı İl Özel İdaresi Kanununa aşağıdaki 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13,14,15 ve 16 ncı maddeler eklenmiştir.

"Ek Madde 5- İlçelerde, il özel idaresinin ilçe teşkilatı kurulur.

İlçe teşkilatının görevleri şunlardır:

- a) Özel idare ile ilgili görev ve hizmetleri ilçe düzeyinde yürütmek,
- b) İlçede yapılacak özel idare yatırımlarını teklif etmek,
- c) Yatırım plan ve programlarına esas olacak ilçe envanterini hazırlamak ve güncel halde bulundurmak,
- d) Hizmet alanları ile ilgili istatistiki bilgiler derlemek,
- e) Özel idare gelirlerini tahsil etmek, ilçeden yapılacak harcamaları yapmak,
- f) Özel idare hizmetlerine halkın katılımını sağlamak,
- g) İl özel idaresince verilen diğer görevleri yapmak."

"Ek Madde 6- İlçelerde kaymakamın başkanlığında, o ilçelerden seçilen il genel meclisi üyeleri, belediye başkanları, bakanlıkların ilçe şube müdürleri, köy ve

mahalle muhtarları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının temsilcilerinden oluşan ilçe meclisi kurulur.

İlçe meclisi, ilçe ile ilgili yatırım ve hizmetler hakkında görüş ve önerilerde bulunmak üzere, kaymakamın çağrısıyla Nisan ve Ekim aylarında toplanır.

Toplantıda önerilen hususlar tutanağa bağlanır ve yıllık programların hazırlanmasında dikkate alınmak üzere valiliğe gönderilir."

"Ek Madde 7- İlçe özel idare hizmetlerinin yürütümüne yardımcı olmak üzere, kaymakam tarafından o ilçenin il genel meclisi üyeleri ile ilçe meclisi üyeleri arasından seçilecek kişilerden müteşekkil ihtisas komisyonları kurulabilir.

İl daimi encümeni kendi görev ve yetkilerinden bir kısmını kaymakamın başkanlığında, o ilçeden genel meclise seçilen üyelere oluşan yürütme kuruluna devredebilir. Bu halde kurulun en az üç kişiden oluşması şarttır."

"Ek Madde 8- İl özel idarelerinin en son kesin hesap gelirlerinin asgari % 10'u köylere yardım için ayrılır. Bu ödenek, köy sayılarına göre ilçelere tahsis edilerek, merkez ilçelerde vali veya görevlendireceği vali yardımcısının, diğer ilçelerde kaymakamların başkanlığında kurulan köylere hizmet götürme birliklerine aktarılır.

Gönderilen ödenekler birliklerce, kendi mevzuat hükümlerince köy ve köylü katılımı sağlanan hizmet ve projelerin desteklenmesi amacıyla harcanır.

Üyelerinin yarısından fazlası köy olan birliklerin harcama, faaliyet ve personel istihdamı, köylerin tabi olduğu hükümlere göre yürütülür. 1580 sayılı Belediye Kanununun 133 -148 inci maddeleri hükümleri saklıdır."

"Ek Madde 9- Genel sekreter valinin teklifi üzerine İçişleri Bakanlığınca, birim amirleri ve sözleşmeliiler de dahil olmak üzere diğer personel genel sekreterin teklifi ve valinin onayı ile atanır. İl genel meclisinin ilk olağan toplantısında atamalar konusunda üyeler bilgilendirilir.

İl özel idarelerinde, memur kadroları karşılık gösterilmek ve hizmet yeri belirlenmek suretiyle sözleşmeli personel çalıştırılması esastır. Sözleşmeler bir yıllık süre ile yapılır. Süre sonunda yeniden sözleşme yapılabilir. Sözleşme ücretleri, karşılık gösterilen kadronun gerektirdiği aylık, ek gösterge, yan ödeme ve tazminat toplamını geçemez.

İl özel idarelerinin teknik hizmetler, sağlık hizmetleri, avukatlık hizmetleri ve eğitim öğretim hizmetleri sınıflarında kadro şartı aranmaksızın sözleşmeli personel istihdam edilebilir. Bu şekilde istihdam edilecek personelin sözleşme süresi bir yılı geçemez. Süre sonunda yeniden sözleşme yapılabilir. Bu personele ödenecek aylık ücret, il genel meclisince kararlaştırılır.

Yukarıdaki fıkralar gereğince yapılacak sözleşmelere, fesih halinde kalan sürenin ödentilerinden fazla tazminat verileceğine dair hüküm konulamaz.

Özel idare personelinin atanması ile ilgili esas ve usuller Devlet Personel Başkanlığının görüşü alınmak suretiyle İçişleri Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir."

"Ek Madde 10- İl özel idareleri emir ve yasaklarının uygulanmasını sağlamak ve hizmetlerin yürütülmesine yardımcı olmak amacıyla zabıta teşkilatı kurabilir.

Zabıta personeli, hizmetlerin gerektirdiği durumlarda genel meclisin vereceği kararla imar, çevre ve turizm gibi konularda işbölümü ve ihtisaslaşmaya gidebilir.

İl özel idaresi zabıtasının atanma, disiplin, sicil, görev ve çalışma esasları ile diğer mahalli idare zabıtalarıyla yardımlaşma ve işbirliği esasları İçişleri Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir."

"Ek Madde 11- İl özel idareleri, il sınırları içindeki eğitim ve öğretim, sağlık, kültür ve turizm tesisleri ile tarihi eserler, ören yerleri, sitler, açık ve kapalı müzeler, sanayi ve ticari tesisler ve benzeri kuruluş ve tesislerin korunması amacıyla 2495 sayılı Bazı Kurum ve Kuruluşların Korunması ve Güvenliklerinin Sağlanması Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde ve İçişleri Bakanlığının izni ile özel güvenlik teşkilatı kurabilir.

Özel güvenlik teşkilatı, aynı ilin sınırları içinde diğer zabıta teşkilatlarıyla gerekli hallerde yardımlaşma ve işbirliği yapabilir.

Özel güvenlik teşkilatının personel atama, disiplin, sicil ve çalışması ile diğer zabıta teşkilatlarıyla işbirliği ve yardımlaşma esasları İçişleri Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir."

"Ek Madde 12- İl özel idareleri düzenli yapılaşmayı sağlamak ve halkın konut ihtiyacını karşılamak amacıyla imarlı arsalar üretmek, konut ve toplu konut yapmak, satmak, kiralamak, bu amaçla arazi satın almak, kamulaştırma yapmak, bu arsaları bireylere ve kooperatiflere satmak, bu konuda belediyeler, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, Arsa Ofisi Genel Müdürlüğü ve Milli Bankalar ile işbirliğinde bulunmak ve gerektiğinde onlarla ortak projeler gerçekleştirmek yetkisine sahiptir.

İl özel idareleri bu amacı gerçekleştirmek için döner sermaye teşkil edebilir, imar ve inşaat şirketlerine ortak olabilir.

İl özel idareleri, bu madde hükümlerine göre yapacakları işlerde 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi değildir.

Bu madde gereğince il özel idarelerince üretilecek arsa ve konutların satış, tahsis veya kiralama esas ve usulleri, il genel meclislerince çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir."

"Ek Madde 13- İl özel idareleri, aynı il sınırları içerisinde bulunan diğer mahalli idareler ile ortak hizmetlerin yürütülmesinde işbirliği yapabilir, araç, gereç, proje ve personel yardımlaşmasında bulunabilir. İşbirliği esasları taraflarca bir protokole bağlanır."

"Ek Madde 14- İl genel meclisinin:

1- Seçim dönemi sonundan önce fesih,

2- Ölüm, istifa, görevden uzaklaştırma, tutuklama ve benzeri durumlar neticesinde meclis üye tam sayısının, yedeklerin de getirilmesinden sonra yarıdan aşağı düşmesi,

3- Seçim döneminin sona ermesi,

hallerinde meclis ve encümenin görev ve yetkileri il idare kurulunca yürütülür.

"Ek Madde 15- İl özel idarelerinin daire başkanı, müdür ve şube müdürü kadrolarında merkezi idare kuruluşlarının il ve ilçe teşkilatında görevli müdür ve şube müdürleri vali tarafından ikinci görev verilmek suretiyle çalıştırılabilir.

Bu takdirde görevlendirilen kişiye harcırah ve görevlendirildiği kadro derecesinin ilk kademe aylığının yarısı kadar ikinci görev ödeneği verilir."

"Ek Madde 16- Yurt dışına ihraç edilenler hariç olmak üzere, Devlet Orman İşletmelerinden veya kereste fabrikalarından artırma veya eksiltme veya pazarlık suretiyle tomruk, yarı mamul kereste veya mamul kereste alanlar, il özel idare payı olarak satış bedeli üzerinden % 3 nispetinde bir para öderler.

Bu paylar, malın üretildiği il özel idarelerine, satış bedelinin fiilen müşteriden tahsil edildiği ayı takibeden bir ay içinde satışı yapan orman işletmeleri veya kereste fabrikaları tarafından teslim olunur.

Yurt dışına ihraç edilen mallar için evvelce ödenmiş bulunan özel idare payları; orman ve gümrük idarelerinden alınacak belgeler ibraz edilmek şartıyla malın ihraç edildiği tarihten itibaren altı ay içinde payın yatırıldığı il özel idaresine satıcının müracaatı halinde, müracaat tarihinden itibaren en geç bir ay içinde iade olunur.

MADDE 13- 2.2.1981 tarihli ve 2380 sayılı Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun'un, 3004 sayılı

Kanunla değişik 1 inci maddesinin 4.12.1985 tarihli ve 3239 sayılı Kanunla değişik birinci ve sekizinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Birinci fıkra

"Genel bütçeli vergi gelirleri tahsilat toplamı üzerinden belediyelere % 9,25, il özel idarelerine % 1,70 nisbetinde pay verilir. Merkezi idare birimlerinden mahalli idarelere görev devrine paralel olarak belediyeler payını 2 katına, il özel idareleri payını 10 katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bu şekilde arttırılan belediye payları belediyelere, özel idare payları sekizinci fıkrada belirtilen oranlara göre özel idare ve köylere hizmet götürme birliklerine nüfus esasına göre dağıtılır."

Sekizinci fıkra

"İller Bankasında her ay sonuna kadar toplanan il özel idare payının, genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamının % 1,4'üne tekabül eden bölümünün % 70'i il özel idarelerine, % 10'u merkez ilçelerde vali veya görevlendireceği vali yardımcısının, diğer ilçelerde kaymakamların başkanlığında kurulan köylere hizmet götürme birliklerine İçişleri Bakanlığınca bildirilecek son genel nüfus sayım sonuçlarına göre Banka tarafından dağıtılır. % 20'si ise, İller Bankasında il özel idareleri için İçişleri Bakanlığı emrinde toplanır."

MADDE 14- 13.6.1945 tarihli ve 4759 sayılı İller Bankası Kanunu'nun 19 uncu maddesinin 19.6.1992 tarihli ve 3822 sayılı Kanunun 2 nci maddesi ile değişik birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Genel Kurul tarafından onanan bilançoya göre meydana çıkan safi kazanç aşağıdaki yerlere tahsis olunur:

% 10 adi ihtiyat akçesine,

% 5 olağanüstü ihtiyat akçesine,

% 30 köy sermayesi payı olarak sermaye hesabına aktarılır. Geri kalan % 55 köy kalkınma payı olarak ayrılır ve İçişleri Bakanlığınca bildirilecek köy sayısı oranında merkez ilçelerde vali veya görevlendireceği vali yardımcısının, diğer ilçelerde kaymakamların başkanlığında kurulan köylere hizmet götürme birliklerine aktarılır. Gönderilen paralar birliklerce, kendi mevzuatı hükümlerince köy ve köylü katılımı sağlanan hizmet ve projeleri desteklemek amacıyla kullanılır."

MADDE 15- 15.2.1956 tarihli ve 6664 sayılı Taş Ocakları Muameleatinin Tedviri ve Varidatının Tahsilinin Vilayet Hususi İdarelerine Ait Olduğu Hakkında Kanunun adı "Taş Ocaklarının İdaresi Hakkında Kanun" olarak tadil edilmiőt ve 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 1- Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler, Hazinesinin özel mülkiyetindeki araziler ve orman alanlarındakiler de dahil olmak üzere taş, kum, çakıl ve toprak ocakları il özel idarelerince kiraya verilir. Taş Ocakları

Nizamnamesinde belirtilen resim ve harçlar, Köy Kanunu ile kabul edilen haklar mahfuz kalmak şartıyla bu idarelerce tahsil edilir."

MADDE 16- 14.6.1989 tarihli ve 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Karamamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunun 3 üncü maddesinin (a) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"a) Belediye hudutları ve mücavir alan dışında kalan işyerleri ve işletmelere il özel idareleri adına vali ve kaymakamlar."

MADDE 17- 3.5.1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununun 42 nci maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"31 inci madde ve yukarıdaki fıkralarda gösterilen cezalar, belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde belediyeler, bu alanlar dışında il özel idaresince verilir ve tahsil edilir."

MADDE 18- 3.5.1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununa aşağıdaki madde eklenmiştir.

"Ek Madde 1- Bu Kanun ile Valiliklere verilen görev ve yetkiler il özel idarelerine devredilmiştir. Bu görev ve yetkilerden; belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde belediye meclisinin görev ve yetkilerine tekabül edenler il genel meclisi, belediye encümeninin görev ve yetkilerine tekabül edenler il daimi encümeni, belediye başkanının görev ve yetkilerine tekabül edenler vali tarafından yürütülür."

MADDE 19- 1- a) 16.5.1987 tarih ve 3360 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 99 ve 114 üncü maddeleri ile 19.6.1935 tarihli karamameyle zeyil 1 inci maddesi,

b) 9.5.1985 tarihli ve 3202 sayılı Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun,

c) 24.5.1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu'nun 18 inci maddesinin (j) bendi,

yürürlükten kaldırılmıştır.

2- a) 13.12.1983 tarihli ve 178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Karamamenin 19.6.1994 tarihli ve 543 sayılı Kanun Hükmünde Karamamenin 6 ncı maddesi ile yeniden düzenlenen 13 üncü maddesinin (b) fıkrasının "taş, kum, çakıl ve toprak ocaklarının kiraya verilmesi",

b) 3.4.1930 tarihli ve 1580 sayılı Belediye Kanunu'nun 26 ncı maddesinin "il genel meclisi üyeliği ile köy muhtarlığı bir şahıs uhdesinde birleşemez",

hükümleri uygulanmaz.

Geçici Madde 1- Genel ve katma bütçeli kuruluşlar, bu kanun ile il özel idarelerine verilen görevlerden aynı zamanda kendi görev ve sorumluluğunda bulunan hizmetlerle ilgili personel, kadro, araç, gereç, taşınır ve taşınmaz mal ve tesisler ile bunların ödenekleri Bakanlar Kurulunca bir yıl içinde tespit edilecek esas ve usullere göre il özel idarelerine devredilebilir.

Devredilen personelin kazanılmış hakları saklıdır. Bu personele yeni görevlerinde ödenen aylık, ek gösterge ve diğer tazminatlar toplamının, eski görevlerine ait ödemeler toplamından az olması halinde aradaki fark, kendilerine tazminat olarak ödenir.

Geçici Madde 2- Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü için 1998 yılında bütçe yapılmaz.

Genel Müdürlüğün 31.12.1997 tarihine kadar tasfiye edilemeyen işleri aynı şartlarda il özel idarelerine devredilir. Doğrudan Genel Müdürlükçe veya bölge teşkilatlarınca taahhüde bağlanmış işler, işin yapıldığı il özel idaresine devredilir. Devir esnasında yüklenicilerin tasfiye hakkı saklıdır.

Genel Müdürlüğün araç-gereç, taşınır ve taşınmaz mal ve tesisleri ile bunların ödenekleri il özel idarelerine, personel ve kadroları il özel idareleri ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına Bakanlar Kurulunca belirlenecek esaslar çerçevesinde 31.12.1997 tarihine kadar devredilir.

Genel Müdürlüğün merkez teşkilatına ait bina ve taşınmaz mallar, Ankara İl Özel İdaresine devredilir.

Kadro durumu uygun olmaması nedeniyle il özel idarelerine ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredilemeyen personel, kadroları "şahsa bağlı kadro" kabul edilerek ve boşaldıklarında iptal edilmiş sayılmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarında görevlendirilir. Bu kadrolar, Devlet Personel Başkanlığı ile Maliye Bakanlığına bildirilir.

Geçici Madde 3- Genel sekreter kadrosuna atama yapılincaya kadar, bu görev vali tarafından görevlendirilen bir vali yardımcısı tarafından yürütülür.

MADDE 20- Bu Kanunun 20 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi 31.12.1997 tarihinde, diğer hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 21- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

